

виміри довжини, об'єму, ваги при допомозі підручних предметів. Назви народних еталонів кількості, ваги, об'єму тощо широко використовуються в українському фольклорі, тому хоча б приблизні уявлення про копу, дюжину, сажень, пуд українці майбутнього також повинні мати.

У природничій галузі ознайомлення учнів з уявленнями українського народу про навколишній світ також зможуть зробити заняття більш цікавими і продуктивними. Картинка світу в уяві наших предків була досить яскравою, одухотвореною, простою для сприйняття. Вкраплення такої інформації на початку, або наприкінці наукового ознайомлення, допоможе підтримувати дитячу увагу, порівнювати різні версії поглядів на одні і ті ж явища, дискутувати, висловлювати власні думки. Учні повинні знати і українські традиційні назви найбільш відомих планет і сузір'їв, наприклад «Віз» і «Ківш», а не Велику чи Малу Ведмедиці, а легенди про походження окремих видів рослин і тварин позитивно впливають на дитячу емоційно-чуттєву сферу, ефективно формують ціннісне ставлення до природи. Розповідь про окремі народні уявлення, такі як «джерела – це божі очі», «підсніжник – квітка сирота, яку мачуха вигнала роздягнутим на сніг», «волошки – слід від поцілунків синього Неба своєї коханої дружини Матері Землі», залишаються в пам'яті на довгий час і впливають на формування екологічної поведінки.

У технологічній галузі досить цікавими можуть бути колективні конструювання виробів

народного декоративно-прикладного мистецтва – виготовлення дідуха, кострубонька, солом'яних різдвяних павучків, квіткового оберегу «маковійчика», ляльок мотанок, ліплення з їстівного тіста традиційної української обрядової випічки – «жайворонків», «крижів», «галеп», «баранячих ріжок», «сончат», «різдвяників», «вужиків» тощо.

У мистецькій галузі цікавим для учнів молодших класів буде ознайомлення з народними орнаментами, традиційною символікою, специфікою символічного значення кольорової гами в українській традиції. Доброзичливі і трішки кумедні картинки примітивного малярства, що творилися народними майстринями у давнину, гарно сприймаються і сучасними дітьми. Досить цікаво навіть серед шестиліток проходять і заняття з писанкарства. Музичний фольклор також дуже доступний для дітей цієї вікової категорії. Варто лише звертати увагу на відповідність таких занять кругообігу календарних свят. Над вивченням колядок і щедрівки діти набагато старанніше працюють, коли такі заняття передують різдвяно-новорічним святкам. Інтерес підтримується ще й мріями про гарний заробіток від родичів в разі їх гарного виконання.

Загалом, вдаючись до використання прийомів етнопедагогіки та ознайомлення учнів з традиційною етнічною українською культурою, можна зробити заняття більшості запропонованих галузей більш цікавими, яскравими, емоційними, розвивати дитячу творчість, індивідуальність і партнерство.

Список використаних джерел:

1. Нова українська школа. [Електронний ресурс] – Режим доступу від 10.04.2018 <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.
2. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / [упоряд. О. О. Любар; за ред. В.Г. Кременя]. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2003. – 766 с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
4. Державний стандарт початкової освіти / Затверджено постановою Кабінету Міністрів України, від 21.02.2018 р. № 87. [Електронний ресурс] – Режим доступу від 10.04.2018. <https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/5a8de25e1504c877583228.doc>

УДК 658.15:624

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Добровольська Н.В. – к.пед.н, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНЕУ

Будівельна галузь відіграє важливу роль в економіці країни, оскільки нею задіяна значна кількість населення, численні підприємства супутніх галузей. Будівельні підприємства потребують значних обсягів фінансових ресурсів, що робить їх особливо вразливими до

нераціонального фінансування.

Найважливішою стороною діяльності будівельного підприємства є фінансове забезпечення, оскільки фінансові ресурси потрібні для покриття витрат виробництва й обігу, своєчасного виконання фінансових

зобов'язань перед державою, банками та іншими суб'єктами господарювання, формування доходів і прибутків.

Питання фінансування підприємств досліджували численні зарубіжні та вітчизняні науковці. Питання фінансування у своїх працях розглядали Алексеєнко А.М., Давидова Л.В., Дудник О.В., Ільмінська С.А., Данілов О.Д., Забарна Е.М., Момот Т.В. Окремі дослідники виділяли та описували питання фінансового забезпечення, зокрема, Ільїн В.В., Козій І.С., Колодізев О.М., Москаль О.І., Козій І.С., Олійник Д.С. та Опарін В.М. У той же час, Сафонов Ю.М. досліджує фінансування капітальних вкладень, а Павлова Л.Н. об'єднує поняття фінансування та кредитування в одну взаємопов'язану категорію.

Зокрема, автор О. П. Близнюк зазначає, що «...фінансове забезпечення регулюється на основі відповідної системи функціонування, яке може здійснюватись у трьох формах: самофінансування, кредитування, зовнішнє фінансування. Різні форми фінансового забезпечення використовують на практиці одночасно через установаження отриманого для певного етапу розвитку суспільства співвідношення між ними» [1, с. 59].

Дія механізму фінансового забезпечення діяльності будівельного підприємства знаходиться в прямій залежності від особливостей ведення операцій, які впливають на структуру джерел, їх обсяги, напрями та ризикованість використання фінансових ресурсів.

Найчастіше фінансове забезпечення діяльності підприємств, як правило, проводиться за рахунок самофінансування та кредитування.

Практикою доведена необхідність використання додаткового гарантійного забезпечення в якості однієї зі складових фінансового забезпечення.

До гарантійного забезпечення відносяться: гарантії банків, страхування виробництва, акцепт розрахункових документів, аванси. Гарантійне забезпечення не є джерелом фінансового забезпечення, але підприємство, застосовуючи гарантійне забезпечення може залучити необхідний обсяг фінансових ресурсів для здійснення виробничої діяльності. Гарантійне забезпечення можна використовувати замість інших джерел фінансового забезпечення або як доповнення до існуючих.

Гарантійне забезпечення доцільно застосовувати саме для будівельних підприємств, оскільки виробництво має високу ризикованість, розтягненість у часі і просторі виробничого процесу, а відповідно розрахунків

та платежів.

Механізм фінансового забезпечення виробничої діяльності будівельних підприємств передбачає формування та використання фінансових ресурсів на основі оптимізації співвідношення всіх його форм та засобів впливу фінансових важелів і інструментів та дає змогу створити такі обсяги фінансових ресурсів виробничої діяльності, від яких підприємство мало б змогу функціонувати не лише беззбитково, але і підвищувати рівень ефективності своєї діяльності та зміцнювати позиції на ринку.

Для правильної організації фінансування підприємницької діяльності слід класифікувати джерела фінансування (рис. 1).

Основою формування фінансових ресурсів підприємницьких структур є власні фінансові ресурси, серед яких прибуток визначається одним із дієвих джерел реального їх поповнення. Прибуток виникає в результаті розподілу та перерозподілу доходів і являє собою частину новоствореної вартості, виробленої, реалізованої і готової до розподілу.

Таким чином, саме виручка від реалізації продукції, робіт, послуг є для будівельного підприємства одним із основних власних джерел фінансового забезпечення, вона являє собою суму грошових коштів, що надходять на підприємство від покупців за реалізовану їм продукцію, роботи, послуги.

Виручка від реалізації продукції виражає грошові відносини, які встановлюються між постачальниками і покупцями продукції. Від розміру виручки від реалізації залежить не тільки відшкодування виробничих витрат та формування прибутку, а й своєчасність погашення кредиторської заборгованості, банківського кредиту, лізингових платежів. Особливістю виробничого процесу сільськогосподарських підприємств є нерівномірне надходження виручки від реалізації продукції протягом календарного року, це пов'язано зі строками збирання врожаю та реалізації продукції рослинництва. Виробництво продукції тваринництва здійснюється в основному рівномірно протягом року, але отримання доходів від її реалізації неритмічне.

Важливою також є необхідність у залученні коштів. Це усуне небезпеку призупинення виробничого процесу у разі відсутності коштів на придбання оборотних засобів. У даному випадку кредит повинен виступати як економічний важель і джерело залучених фінансових ресурсів. Кредитні ресурси залучаються з метою забезпечення підприємства достатнім обсягом фінансових ресурсів. У

сучасній економічній літературі зазначається роль кредиту як невід'ємної складової економіки.

«Лізинговий кредит – це стосунки між

суб'єктами господарювання, які виникають при оренді майна» [3,с.181].

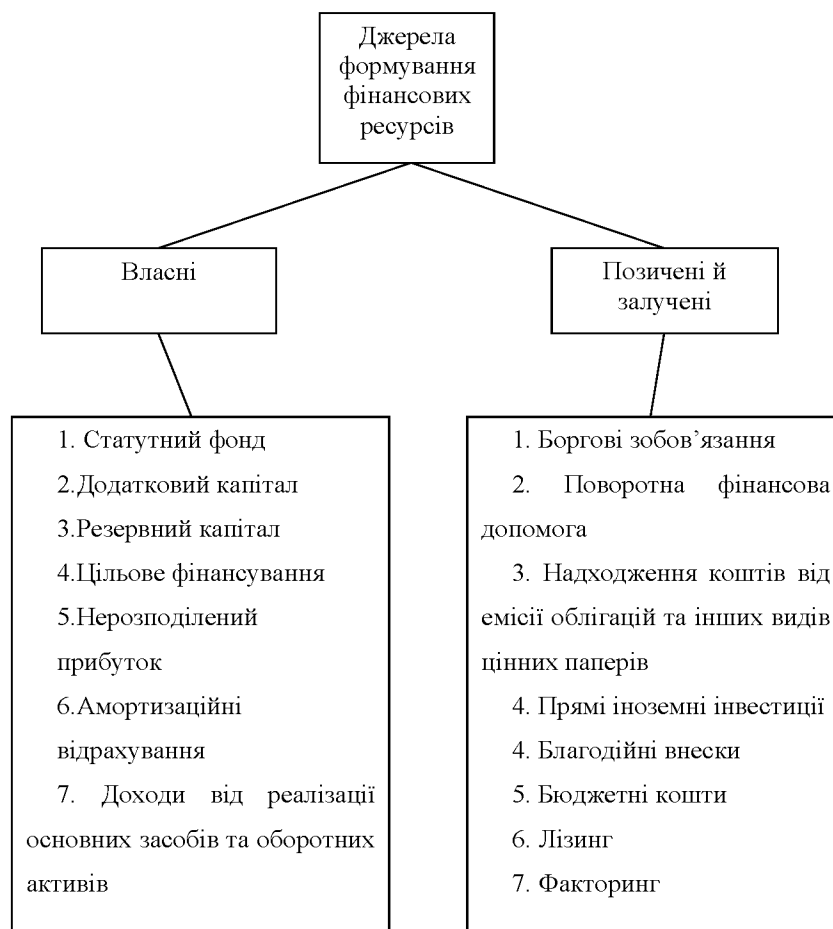

Рисунок 1. Джерела фінансового забезпечення виробничої діяльності підприємств [2, с.201]

Лізинг є джерелом переобладнання та переоснащення виробництва і в більшості випадків є рятувальним фактором для нерентабельних та збиткових підприємств.

Можна зазначити, що лізинг є особливим та перспективним видом кредитування.

Деякі сільськогосподарські підприємства активно використовують факторинг як джерело фінансового забезпечення своєї виробничої діяльності.

В енциклопедичному словникові факторинг визначається і як «...фінансова операція з переуступлення прав на справляння боргів», і як «...універсальна система фінансового обслуговування клієнтів, до якої входить бухгалтерський облік, розрахунки з постачальниками, покупцями, страхування, кредитування, представництво та ін.» [4, с.37].

У світовій практиці під факторингом розуміється ряд комісійно-посередницьких послуг, які проводяться фактором - фірмою клієнту в процесі здійснення останнім розрахунків за товари і послуги, що

сполучаються, як правило, із кредитуванням його оборотного капіталу.

З наведених визначень можна зробити висновок, що факторинг – це комплекс фінансових послуг, які надає банк постачальникам товарів та послуг, в обмін на його дебіторську заборгованість.

Важливим джерелом фінансового забезпечення виробничої діяльності підприємств є кредиторська заборгованість.

Кредиторська заборгованість – це заборгованість підприємства іншим підприємствам (постачальникам сировини і матеріалів, кредиторам) на певну дату і являє собою джерело залучених ресурсів підприємства.

За міжнародними стандартами фінансової звітності кредиторська заборгованість розглядається як фінансове зобов'язання, що є контрактним правом передавати кошти чи цінні папери.

Загалом, слід уникати як неконтрольованої кредиторської заборгованості, що призводить до погіршення платоспроможності

підприємств, так і надлишкових власних фінансових ресурсів, що можуть сповільнювати виробничий розвиток через надмірне резервування накопичень і відволікання їх із виробничого процесу.

Фінансування будівельних підприємств передбачає залучення фінансових ресурсів в необхідному обсязі та шляхом використання оптимального співвідношення зовнішніх та внутрішніх джерел, з метою забезпечення ефективного спорудження об'єктів. Будівельні підприємства залучають кошти з урахуванням реалізації стратегічних, тактичних та поточних цілей, для чого використовуються показники фінансової стійкості, рентабельності, фінансового левериджу, ліквідності та плато спроможності.

Фінансові ресурси, що залучаються будівельними підприємствами, класифікуються за численними критеріями, серед яких найважливіше місце посідає джерело фінансування та статус власника фінансових ресурсів. Внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів мають як переваги, так і недоліки для будівельного підприємства. Використання кожного з джерел потребує врахування цілої низки факторів.

При фінансуванні будівельних підприємств необхідно враховувати специфіку будівельної діяльності, що впливає на фінанси: поширеність специфічних джерел фінансування, законодавчі норми, що обмежують джерела формування фінансових ресурсів, довготривалість будівельних проектів.

Список використаних джерел:

1. Фінанси [Текст]: навч. посібник / О.П. Близнюк, Л.І. Лачкова. – К.: Знання, 2006. – 415 с.
2. Костіна Н. І. Фінанси: системи моделей і прогнозів: Навч. посібник / Костіна Н. І., Алексєєв А. А., Василик О. Д. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 304 с.
3. Фінанси підприємств. Курс лекцій [Текст]: навч. посібник: / за ред. Г. Г. Кірейцева. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 268 с.
4. Фінансова стратегія підприємства: монографія [Текст] / І.О. Бланк, Г. В. Ситник, О. В. Корольова-Казанська, І. Г. Ганечко. – К.: КНТЕУ, 2009. – 147 с.

УДК 378.147:371.311.1

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ЗВО ЗА ДОПОМОГОЮ ТЬЮТОРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Зарішняк І.М. – к.пед.н., доцент

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Курс України на євроінтеграцію зумовлює зміни не тільки парадигмальні, а й особистісні, що стосуються учасників освітнього процесу. Щоб відповідати рівню європейської освіти, нам потрібен активний студент, що має високий рівень розвитку критичного мислення, власну точку зору на події із сформованою здатністю не тільки відтворювати способи засвоєння дійсності, а продукувати нові ідеї. Підготувати такого студента можливо лише за допомогою інтерактивних технологій викладання. Мова йде про освітні й дидактичні технології, що сприяють індивідуалізації навчання майбутніх фахівців. Однією з таких навчальних технологій, на нашу думку, є тьюторське заняття.

Нові пошуки науковців у розв'язанні проблеми удосконалення процесу організації навчання у закладах вищої освіти спрямовані на вивчення й впровадження зарубіжного досвіду дистанційної освіти (М. Голубєва, І. Головацька, А. Жулківська, Н. Демяненко, О. Коневщинська, О. Мальярчук, С. Подпльота, Л. Семеновська та ін.). Однак, ґрунтовно не розкрито ролі тьюторського заняття в

індивідуалізації процесу навчання.

Тому ми поставили за мету проаналізувати дидактичні особливості групового тьюторського заняття в реалізації принципу індивідуалізації навчання.

Оскільки більшість дослідників проблеми дистанційної освіти пов'язують «тьютора» та «тьюторіали» із супроводом у дистанційному навчанні, ми розглядаємо тьюторське заняття як різновид групового навчального заняття у закладі вищої освіти, під час якого викладач надає проміжну консультативну та координаційну допомогу й здійснює контроль за рівнем завдань, виконаних студентами самостійно [1]. Викладач-тьютор виступає у ролі фасилітатора, консультанта і менеджера. Таким чином, ми вбачаємо інноваційність тьюторства насамперед у зміні ролі викладача у системі традиційного й кредитно-модульного навчання.

Індивідуалізацію навчання у ЗВО розглядаємо насамперед як «навчальний процес, який відбувається з урахуванням індивідуальних здібностей студентів» [2, с. 231].

Про інноваційність тьюторської